

(קלא: **כבוד אשת אב**). איתא בגמ' א"ר יהודה אמר שמואל הכותב כל נכסיו לאשתו לא עשאה אלא אפוטרופא וכו' איבעיא להו אשה אצל בני הבעל מהו. ופירשב"ם, "אצל בני הבעל דלא הי' לו בנים ממנה דנימא אפוטרופא שוויי' כדי שיכבדה בני' שחיביין בכבודה אבל יש לו בנים מאשה אחרת אין חייביין בכבודה כל כך אלא מיתורא דקרא את אביך לרבות אשת האב וכל מי שאין חייביין בכבודו אינו מקפיד אם אין מכבדים אותו וכו'". ולכאורה יוצא מדברי הרשב"ם שיש חיוב כבוד אשת אב אף לאחר מיתת האב. ובגליון הש"ס לרע"א כתב דצ"ע מכתובות קג. דמבואר שם דחיוב כבוד אשת אביו היינו דוקא בחיי האב. וכן העיר בבית האוצר ח"א מערכת א כלל יח.

[ובאתוון דאורייתא כלל ח העיר דאף דלענין איסור עריות אשת אביו אסור אפי' לאחר מיתת אביו, וכמבואר להלכה ברמב"ם פ"ב איסורי ביאה ה"א, הרי אפשר דאין הפשט דעדיין חשיבא כאשתו אפי' לאחר מיתה, אלא דיש בזה איסור מכיון שפעם היתה אשתו, וא"ש הא דאין דין כיבוד אשת אביו לאחר מיתת אביו. וחילק בזה בין כבוד אשת אביו לכבוד אשת ת"ח, דחייב בכבוד אשת אב רק מפאת חיוב עצמי על גוף האב, וזה פקע לאחר מיתת האב, משא"כ בכבוד אשת ת"ח היכא דהחיוב הוא משום כבוד התורה, וזה שייך אפי' לאחר מיתת הת"ח].

בתורת רפאל (או"ח ח"א סי' ה) הציע ליישב דברי הרשב"ם דאפשר דכוונתו במש"כ "אין חייביין בכבודה כ"כ אלא מיתורא דקרא" היינו דכיון דלא מרבינן כבודה אלא מריבוי הקרא, אינו אלא בזמן שאביו קיים. וצ"ע לט"ז (יו"ד סי' רמא ס"ק כא שמשמע כן מדבריו).

(קלד: **דין יכיר כאשר אינו מוחזק לבנו**). ראה רשב"ם ד"ה ליורשו פשיטא (וכן בתוס' שם) דמבורר מדבריהם דדין יכיר אינו אלא היכא שהוא מוחזק כבנו והאב אומר עליו שהוא הבכור. אך להרמב"ם (פ"ב נחלות הי"ד) יש דין יכיר אפי' היכא דאינו מוחזק כבנו. וכך נפסק בשו"ע (סי' רעז סי"ב). וע"ע בזה בקצות השלחן שם סק"ב. וראה מה שהציע ר' שמואל (שיעורי ר' שמואל אות קנה-קנו) בדעת הרמב"ם על דרך ירושלמי ריש פרק חזקת הבתים.

החבורה הבאה תתקיים אי"ה בליל יום שני

הנושא – דין יכיר כאשר אינו מוחזק לבנו (קלד):

עיקר תוס' פרק יש נוחלין (קל. – קלז:)

(קלג:) עיליתא, בא

(קלד:) כל המתנה

(קלד:) ליורשו, הואיל, למפרע, פלוני

(קלה:) חזיא, אביי

(קלה:) כל שכתוב

(קלו:) אקנייה

(קלו:) הכל

(קלז:) לא החזירו